

Türkiye-Azerbaycan dostluğu sarsılmazdır

DÖVLƏTIMİZİN BAŞÇISI İLHAM ƏLİYEV TANAP QAZ KƏMƏRİNİN AVROPA İLƏ BİRLƏŞƏN HİSSƏSİNİN AÇILIS MƏRASİMİNDE BİR DAHA BİLDİRMİSDİR Kİ, BU GÜN DÜNYA MIQYASINDA İKİNCİ BELƏ ÖLKƏLƏR TANIMIRAM Kİ, TÜRKİYƏ VƏ AZƏRBAYCAN QƏDƏR BİR-BİRİNƏ YAXIN OLSUN

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bu günlərdə Türkiye'nin ədirlənə vilyətinin ıpsala qəsəbəsində TANAP qaz kəmərinin Avropa ilə birləşən hissəsinin açılış mərasimində bir daha ikidost, qardaş ölkənin birgə səyləri nəticəsində reallaşan layihelərə diqqəti yönəldərək bildirmişdir ki, bu günə qədər apardığımız birgə işlər TANAP-a yol açdı.

Əger 2006-ci ilde Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kemerini istismara verilməsəydi, bu gün TANAP haqqında danışmaq mümkün olmazdı. Bu günə qədər Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru xətti ilə Türkiye və dünya bazarlarına Azərbaycanın və başqa dövlətlərin 450 milyon tondan çox nefti nəql edilib. Bunun böyük hissəsi - 400 milyon tondan çoxunu Azərbaycan, 27 milyon tonunu Türkmenistanın, 12 milyon tonunu Qazaxistannın, 7 milyon tonunu Rusiya nefti təşkil edir. Bir sözə, Bakı-Tbilisi-Ceyhan nəinki Azərbaycanın, digər ölkələrin nefti üçün də gözlə bilən infrastruktur layihəsi oldu. 2007-ci ilde Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru xəttinin açılışı oldu. TANAP Cənub Qaz Dəhlizinin əsas seymənlərindən biridir. "Şahdəniz" və Cənubi Qafqaz Boru Kəməri istifadəye verilib. Artıq TANAP-in da tam istifadəsi reallaşdı. Cənub Qaz Dəhlizinin növbəti tərkib hissəsi olan TAP-in icrası başa çatmadı. Bütün bu uğurlar bu əminliyi ifadə etməyə əsas verir ki, Avrasiyada ən böyük infrastruktur layihələrindən biri olan Cənub Qaz Dəhlizi vaxtında istismara veriləcək.

TANAP-in istismara verilməsi Türkiye-Azerbaycan qardaşlığının növbəti tezahür kimi dəyərləndirilir. Cənab İlham Əliyev ötən il TANAP-in istifadəye verilməsi mərasimində bu fikri böyük inam və qətiyyətlə bildirmişdir ki, bu gün biz XXI əsrin enerji tarixini birləkə yazırıq. Bu tarix işbirliyi tarixi, sabitlik tarixidir.

İki dost, qardaş ölkənin dərin tarixi köklərə malik olması biri-birindən əhəmiyyətli enerji və neqliyyatlı layihələrinin uğurlu icrasından da aydın görünür. Məhkəmə temellər üzərində qurulmuş, qarşılıqlı inam, etimad və dəstəyə əsaslanan dövlətlərə rəsası münasibətlər müttəfiqliyin və strateji tərəfdəşligin

ən yüksək səviyyəsine yüksəlib. Azərbaycan-Türkiye dostluğu və qardaşlığı sayəsində həyata keçirilən layihələr regionun inkişafında, Avropa və Asiya arasında mühüm enerji, kommunika siya dəhlizinin yaradılmasında böyük rol oynayır. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft və qaz kemerləri, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti, Cənub Qaz Dəhlizinin əsas tərkib hissələrindən olan TANAP layihəsi

olunur. Hər iki dövləti təmsil edən yüksək səviyyəli nümayəndə həyətinin iştirakı ilə Bakıda və Ankarada keçirilən görüşlər xalqlarımız arasında dostluq və qardaşlığını ebedi, sarsılmaz simvolu kimi yüksək dəyərləndirilir. Son illərdə türk dünyasının birliliyi namənə Bakıda keçirilən biri-birindən mühüm və tarixi əhəmiyyətli tədbirlərdə Türkiyənin də ev sahibi kimi iştirak etməsi qar-

uğurlu əməkdaşlığın parlaq nümunələridir. Bu əminlik də hər zaman ifadə edilir ki, Azərbaycan-Türkiye dostluğu və qardaşlığı bundan sonra da bütün birgə təşəbbüslerin gerçekləşməsində mühüm rol oynayaraq, ölkələrimizin inkişafına, xalqlarımızın rifahına töhfələr verəcək. Həm Türkiye, həm də Azərbaycan Prezidentlərinin ölkədə keçirilən prezident seçkilərində qələbələrindən sonra ilk səfərlərini Azərbaycana, yaxud Türkiyəyə etməsi də bu birliyi, ən əsası ulu önder Heydər Əliyevin "bir millət, iki dövlət" tezisini bütün dövrlər üçün aktual olduğunu təsdiqidir.

"Bizim birliyimizdən çox şey asılıdır" söyləyen Prezident İlham Əliyev TÜRKİYE-Azerbaycan dostluğunun sarsılmazlığını faktlar əsasında diqqətə çatdırır. Azərbaycan müstəqilliyini ilə tətbiq qardaş Türkiye təməl olunduğu bütün beynəlxalq təşkilatlarda ölkəmizi dəstəkləməklə haqqımızın müdafiəsi üçün Azərbaycan qədər ezməkarlıq göstərir. Rəsmi dövlət nümayəndələrinin, eyni zamanda, güclü diasporanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorunması istiqamətində göstərdiyi sey qardaş dəstəyi olmaqla türk dünyasının birliliyi və həmrəyiylə yolu atılan ciddi siyasi addımlar hesab

daşlıq rəmzi olmaqla bütün türk dünyasının güclənməsinə yönəldilmiş böyük dəstək kimi dəyərləndirilir. "Həm siyasi, həm də iqtisadi, mədəni, hərbi-bütün sahələrdə bizim aramızda ən yüksək işbirliyi, anlaşma var. Gərək elə edək ki, maraqlarımız tam şəkildə təmin olunsun, bizi narahat edən problemlər aradan qaldırılsın, ədalət zəfər çəslən, xalqlarımız rahat yaşasın" söyləyen Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, türk dünyası böyük qüvvədir. Bu böyüklik öz möhkəmliyini və yenilmezliyini xalqların birliliyi ilə sübut edir. Türkiye-Ermənistan sərhədlərinin açılmasını nəzərdə tutan protokolun imzalanması və eyni zamanda, ondan sonrakı mərhələdə baş verən hadisələr bütün dünya xalqlarına belli etdi ki, Azərbaycan-Türkiye dostluğu, eyni kökdən qaynaqlanan xalqların əzmi yenilmezdir. "Ermenistan tərəfindən işgal olunan Azərbaycan torpaqları azad olunmayıncı sərhədlərin açılması mümkün deyil" kimi qərarda israrlı olan rəsmi Ankaranın bu gün də eyni mövqə nümayiş etdirməsi bu qardaşlığın digər xalqlara xas olan əlaqələrindən fərqli olduğunu bir də bəyan etdi. Dağılıq Qarabağ probleminin həllində bilavasitə Azərbay-

canın yanında olmaqla ən yüksək tribunalardan problemin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri çərçivəsində həllinin vacibliyini bəyan edən rəsmi Ankara münaqişənin həllində vasitəciliyi həyata keçirməyə hazır olduğunu də bəyan edir. Baxmayaraq ki, işğalçı Ermənistan bunun əleyhinə olduğunu bəyan edir. Türkiyənin Azərbaycanın yanında olmasına birtərəflilik kimi qıymətləndirən işğalçı dövlət bu kimi yanşamaları ilə ədalət meyarından nə qədər xəber-siz olduğunu açıqlayır. Bu başqa yazının mövzusu olsa da, bu kimi addımlara Türkiyə və Azərbaycanın vahid mövqədən münasibət bildirmələri birliliyin sarsılmazlığını, ən əsası bu həmrəyiylə regionda sabitliyin, təhlükə-

böyük imkanlardan səmərəli istifadəni bütünlükdə dünya dövlətləri arasında əməkdaşlığın genişlənməsi üçün gərəkli hesab edən Prezident İlham Əliyev dövlətlər, xalqlar arasında körpü rolu oynayan layihelərin hər iki dövlətin siyasi iradəsi və qətiyyəti esasında gerçəkləşdini bildirir. "TANAP orta baxışımızın en son bəhrəsində" söyləyən Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdogan, eyni zamanda, bildirmişdir ki, TANAP, həmçinin qarşısındaki illərdə həyata keçirəcəyimiz yeni layihelerin de müjdəsidir.

Sadalanan uğurlar Azərbaycan-Türkiye münasibələrinin bu gününə ışq salmaqla yanaşı, Azərbaycanın dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında artan rolunu da nümayiş etdirir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, ölkəmiz qarşısına qoymduğu bütün hədəflərə çatdı. Ölkəmizin həyatında, neft-qaz sənayesinin inkişafında yeni dövr başlayır.

Xəzər hövzəsinin zəngin enerji potensialına malik ölkə kimi tanınan və bölgənin lider dövləti statusunu qoruyan Azərbaycan dünya dövlətləri üçün strateji tərəfdəş kimi qazandığı etimadı yeni layihelərin reallaşmasında göstərdiyi qətiyyəti ilə doğruldur. Avropa Birliyinə daxil olan ölkələrin təbii qazla təminatı üçün nəzərdə tutulan neft-qaz boru kəmərlərinin siyasi, iqtisadi əhəmiyyəti, perspektivi ətrafında aparılan müzakirələr də Azərbaycan amlinə xüsusi önəm verilir. Enerji təhlükəsizliyinin təminatı üçün alternativ variantlara üzərində müzakirələr aparan mütəxəssislərin qeyd etdiyi kimi, bu sahədə baxışları üst-üstə düşən Azərbaycanla əməkdaşlıq tekçə region, qitə deyil, bütövlükdə dünya dövlətləri üçün əhəmiyyətdir. Ölkə Prezidenti İlham Əliyev bu fikri xüsusi qeyd edir ki, bəziləri üçün əfsanə kimi görünen layihələri heç bir problemsiz, maneəsiz həyata keçirdik. Bu gün ölkəmizi və bölgəmizi bu layihələrsiz təsəvvür etmək mümkün deyil. Bu layihələr nəinki ölkəmizi gücləndirir, xalqımıza xeyir getirir. Bir sözə, Azərbaycan enerji sektorunda da liderlik keyfiyyətlərini çox açıq şəkildə ortaya qoyur: "Əger biz təşəbbüs göstərib 2012-ci ilde Türkiyə ilə birləşdə TANAP layihəsinə imza atmasaydıq, bu gün Cənub Qaz Dəhlizi haqqında kimsə danişa bilərdimi? Bu gün Avropanın enerji təhlükəsizliyini kimsə bizziz təmin eda bilərdimi? Bunları biz edirik. Nəyə görə? Çünkü bu, bizim xalqımıza lazımdır. Bu, bizim dövlətimizi, ölkəmizi gücləndirir və bizim maraqlarımıza xidmət edir." Cənab İlham Əliyev Azərbaycanın dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında artan rolunu əsaslı şəkildə diqqətə çatdıraraq bildirir ki, Cənub Qaz Dəhlizi ölkəmizə əlavə siyasi, iqtisadi, maliyyə imkanları yaradacaq, zəngin qaz resurslarımızın dünya bazarlarına bundan sonra onilliklər ərzində ixrac edilməsini təmin edəcək, valyuta axını artıracaq, dayanıqlı inkişafımız daha da möhkələnəcək.

**Yeganə Əliyeva,
"iki sahil"**